

céira.

Nincs erő, amely be tudná árnyékolni a faklyát, amelyet Lenin emelt magashoz

(GORKIJ)

Lenin meggyógya-ügye

Irta: A. Rojnov

Moszkva közepén, Gorkijban, egy ősrégi parkban, a fehérszoborparkban, a házból és a földgöztől néhány éven át Vladimir Iljics Lenin. A Szovjetország minden sarkából a külföldről is ezer és ezer vendég érkezik ide, hogy jobban megismerjék a kegyetlenül őrzött emléket, s azt, hogyan élt ez a nagy s ugyanakkor annyira egyszerű ember, a dolgozókat tanító és barátja.

Most néhány éve a Moldvai Szovjet Szocialista Köztársaságban Lenin elnevezésű kórház néhány tagja is meglátogatta Gorkijt. Meglehetősen léptek be a múzeum szobáiba, ahol egy áll minden a helyén, mint Lenin életében. Gondos kezek őrzik és óvják a tárgyakat. A kolhoztagok végigjárták a faklat sűrűn beültetett parkot a ház körül és különösen azt a meggyógya-ügyet csodálták meg, amelyben egykor úgy szereti sétálni Lenin.

Ehhez a meggyógya-ügyhez eredeti történet fűződik — mondotta a múzeumi vezető. — Ezt a ligetet ajándéka kapta Vladimir Iljics.

Es a kolhoztagok meghallgatták a meggyógya-ügy történetét, mely az 1923-as év novemberébe vezette őket vissza.

...Moszkva közelében van a Gluhovo-i textilkombinát. 33 évvel ezelőtt az itt dolgozó textilmunkások rendkívül gyűlölték a szesz, melyen elhatározták, hogy kitűzték a nemeseknek Vladimir Iljicshez, aki az ellene intézett merénylet után felgyógyult. Gorkiban tartózkodott. A küldetésbe az érdemeikkel legjobban kiérdemelték a nőket választották.

A gyűlölet felzárkózó munkások szigorúan meghagyták a kiküldöttnek, továbbították a szeretett tanítómesterhez a gluhovóiak kérését. Ne fárassza agyon magát a munkát, vigyázzon az egészségére, hogy még sokáig munkálkodhasson a dolgozó nép hasznára. Azzal is megbízták a kiküldöttet, hogy tudakolják meg, mire lenne Leninnek szüksége. Jól tudták, hogy Lenin nagyon szerény és nem mondandó meg miben szenved frányt, ezért a küldöttnek kellett kipihatólni ezt Lenin tulta nélkül.

A gyűlölet az is megvitatták, milyen ajándékot küldjenek.

A mi szövetségünk olyan olyan emberhez mennek, aki egész életében a népet szolgálta — mondotta a gyűlölet egy idős munkás. — A mi szerény ajánlataink ki kell fejezzék Lenin iránti hálánkat, nagy munkájáért való köszönetünket.

Csak éppen, hogy nagyon nehéz volt az ajándék megválasztása. A Gluhovo-i textilmunkások szenvedélyesen vitakoztak felette. Egyesek azt mondták, hogy küldjenek Leninnek egy rend ruhára való szövetet, mások úgy vélték, hogy készítsenek számára inget. Akkor egy munkásnő

jelenkezett szólásra és a következőket mondta:

— Vladimir Iljics szereti a természetet, a zöldet a fákat és most, hogy beteg volt, még nehezebbé esik a járás. Jó lenne, ha küldötteink egy meggyógya-ügyet küldtünk volna Leninnek. Vladimir Iljicsnek örömet okoz majd, ha zöldellő lombjukat nézheti, és néha talán enni fog gyümölcsükből is.

Igy is határoztak, és a Gluhovo-i küldöttek meggyógya-ügyet vittek magukkal.

Gorkiban a küldötteket Maria Iljicsina, — Vladimir Iljics nővére fogadta, aki betessékelte őket abba a szobába, amelyet telefon-szobának neveztek. Itt egy fadóban volt Lenin nagy telefonkészüléke, melyen át a Kreml-lel beszélgetett. Amíg a küldöttek levelezték felső ruháikat, Iljicsina visszaérkezett Vladimir Iljics felől.

— Beszéltem Vladimir Iljicsel. Azonnal fogadja magukat — mondotta a munkásoknak.

Amikor Lenin meghallotta, hogy Gluhovoból munkások jöttek látogatásra, olyan türelmetlen lett, hogy kilépett a teraszra és kihajolt a korláton, hogy lássa őket.

— Miért keltél fel Válogya, hiszen jövőnk már! — mondotta dorgában Maria Iljicsina és megcsóvalta a fejét.

A textilmunkások felmentek a második emeletre. Iljics kezét fogott mindegyikkel, azután belépett a szobába és elhelyezkedtek az asztal körül.

Lenin gyakran rápillantott az egyik küldöttre, Dimitrij Kuznyecovra. Ez a Gluhovo-i munkás úgy nézett ki, mint az orosz népmesék egyik hőse. Hatalmas alak, életerős férfi volt: nagy lapátfontájú szakállal.

— Mi a mesterséged atyuska? — kérdezte Iljics.

— Kovács vagyok, Vladimir Iljics — válaszolta a kérdező.

— Látszik is rajtad, — mondotta nevetve Lenin. És barátságosan beszélgetni kezdett a munkásokkal.

A textilgyáriak egyszerűen otthonosan érezték ma

Lenin egyre többet kárdezősködött a gyárbeli ügyekről, a textilmunkások életéről.

— Vladimir Iljics, először beszéljen nekünk sajátmagáról, hogy szolgál az egészségre? — mondták a gluhovóiak.

De Iljics hunyorított a jobb szemével és jóságosan mosolygott, majd folytatta a beszélgetést, mintha nem is hallotta volna a kérdést.

— Vladimir Iljics, mi egy ajándékkal jöttünk Önhez — mondotta Kuznyecov beszélgetés közben.

Mikor az ajándékokat hallott, Lenin összeráncolta a homlokát.

— Hoztunk Önnek ajándékba egy meggyógya-ügyet, — folytatta Kuznyecov és tanácsatosan nézett Iljicsre.

Ezekre a szavakra Vladimir Iljics felvidult.

— Szeretem a fákat — mondotta örömmel. Az ablakhoz közeledett és kezével a park egy sarkára mutatott a ház tővében.

— Nézd csak, ott van a legmegfelelőbb hely a meggyógya-ügyet.

A férfiak azonnal elindultak, hogy elültessék a meggyógya-ügyet. A nőket pedig behívták az ebédlőbe teánni.

Mikor a textilmunkások beléptek az ebédlőbe, Lenin kiszólt Maria Iljicsinának, hogy kínálja meg a vendégeket gombával, amit ő maga szedett az erdőben.

Azóta több mint három évtized telt el. Lenin Gorkij-i háza mellett megült a meggyógya-ügyecske. A Gluhovo-i textilmunkások ajándéka jellegett, mely a népek Vladimir Iljics iránti szeretetét hirdeti.

(Rózsa Alz fordította)

E. Szurova

Halhatatlanság

Napjainkban nincs olyan ország, amelyben ne gondolnának tisztelettel a Nagy Októberi Szocialista Forradalom vezérére: V. I. Leninre.

Sok város őrzi Lenin ottlétének emlékét. A dolgozókat múzeumokban ismerkednek meg Vladimir Iljics életével és tevékenységével. Mint életadó forrásból merítenek itt erőt és lelkesedést munkájukhoz.

CSEHSZLOVAKIA. Prága egyik központi utcájában, a népházban tartották meg 1912-ben a párt történelmi jelentőségű VI. konferenciáját, amelyben lerakták az alapját a bolsevikok önálló pártja alakulásának. Most ebben a házban Lenin-múzeum van.

ANGLIA. Kis szoba egy emeleten a házban, London egyik külvárosában. Vladimir Iljics itt szerkesztette a párt marxista politikai lapját, az Iszkrát. A falon, Lenin arcképe mellett a lapnak egy időtől megsárgult példánya függ. Most ebben a házban van Anglia Kommunista Pártjának kabinete. Itt tanulmányozzák a marxizmus — leninizmus megalapítóinak műveit.

PARIZS, GENF, BRÜSSZEL. Ezekben a városokban és még sok más városban házikókat találnak a dolgozók, amelyek Lenin — itt élt és dolgozott Vladimir Iljics Lenin —

Az emberek felkeresik ezeket a helyeket, amelyek Lenin csodálatos, hősi életéről beszélnek, tanulmányozzák zseniális műveit. A világ minden részében, Európában, Ázsiában, Ausztráliában, Afrikában, Amerikában 117 nyelven jelennek meg Vladimir Iljics művei. Milliós példányszámokban adják ki őket a népi demokratikus országokban.

A lenini eszmék élő ereje ad nekik erőt és tudást a szüntelen előrehaladáshoz, a lenini eszmék lelkészik a dolgozókat százezreket az emberek boldogságáért, az egész világ békéjéért vívott harcban.

A V. I. Lenin Központi Múzeumban

Ezekben a napokban a V. I. Lenin Központi Múzeum teremt a látogatók szakadatlan áradata tölti meg. Munkások, parasztok, egyetemisták, hivatalnokok csoportjai jönnek s mindenütt ott látjuk a fehér bluzos, piros nyakkendős pionirokat. A tágas előcsarnokban gyakran hallani kínai, angol, román, cseh és francia vendégek szavát, mely a Szovjetunió fővárosát látogató, felkeresik a V. I. Lenin Múzeumot is. Csak az utóbbi években 72.000 külföldi látogatója volt a múzeumnak: tudósok, sportemberek, művészek, társadalmi és politikai aktivisták.

DZSAMBUL DZSABAJEV

Legszebb dalom

Legszebb dalom, legzengőbb, édes álmom
Lenin nagy emlékének felajánlom.
Még látom napos arcát a derűt,
s egy szót keresek, lángzót s egyszerűt,
mely a vezérrel együtt született,
s azóta lakja boldog szívemet.
Olyan a dal, mint csilló drágagyöngy,
melyet a rengő óceán kiönt.
Vezérem, téged zeng ma ez a hur,
arcodban hold és hajnal fénye gyul:
előttem állasz, jellángolva, — forrva,
ahár a roppant aranyhegyek orma,
elostatod a kődot és homályt,
örökös fényben uszít a világ.
A napfelkeltét láttuk-e valaha?
Nem láttuk mi a napkeltét soha!
De jött Lenin — s világos lett a földön,
ugy jött Lenin — ahár a nap, ha följön.
Láttuk az égen holdat valaha?
Holdat az égen nem láttunk soha.
De jött Lenin — kigyúlt az égi bolt,
s a sztyeppe fölött tündöklött a hold.
Láttuk-e nyíló rózsát valaha?
Nyíló rózsát mi nem láttunk soha.
De jött Lenin — a boldog, nagy valóság
s leninnel nyíltak a sztyeppén a rózsák.
Eltűnk-e bánat nélkül valaha? —
Borított élet s halál bánata.
De jött Lenin és sírba szállt a bu,
Eljött Lenin — s vígult a szomorú.
Lenin — sztyeppén lantom alya voltál,
Izzóbb a napnál, fényesebb a holdnál,
egy dicső kor legendás hőse vagy.
Az Ala-Tau-hegy híres, büszke, nagy,
de te, Lenin, nagyobb vagy nála is,
lángod, mint nyári hajnal lángja, friss.
Moszkvában mentem, csakhogy lássalak,
Megöleljétek, megcsókoljálak,
százéves szülemhez szoríthassalak.
A mauzóleumban sokáig álltam,
csak néztelek, az arcod csodálatom,
és hangtalan dalt sutogott az ajkam,
s te ott fekédtél, néma halhatatlan.
Fordította: KARDOS LÁSZLÓ

Apró képek Leninről

(Maxim Gorkij visszaemlékezéseiből)

Volt benne valami rendkívüli vonás, amellyel magához húzta a dolgozó emberek szívét és rokonszenvét. Nem beszélt olaszul, de Capri-sziget halászáit, akik sok nagy orosz ember ismertek, valami belső megérzéssel mindjárt különleges helyre állították Lenint. Elragadó volt a nevetése, annak az embernek, lélekbeli fakadó nevetése, aki gyönyörködni tud a „szívük szerint egyszerű” gyermeki naivitásban.

Giovanni Spadaro, egy öreg halász ezt mondta róla:

— Így csak becsületes ember tud nevetni.

Egyszer egy este Moszkvában, miután Beethoven szonátáit hallgatta, így szólt:

— Nem ismerek szebbet az „Apaszónatánál”, kész volnék minden nap meghallgatni. Bámulság, emberlelti muzsika. En mindig — talán naiv büszkeséggel, — gondolom: ily módon csodákra képesek az emberek.

Es hunyorogva, szomorúság mosolylyal fűzte hozzá:

— De nem bírok gyakran zenét hallgatni, kihat az idegimre. Olyankor szeretnék kedves butaságokat mondani, megismogatni az emberek fejét, akik piszkos pokolban élnek és mégis ilyen szépségeket tudnak alkotni. De ma nem lehet senkinek sem a fejét simogatni — leharapják az ember kezét, most útni kell a fejükre könyörtelenül, pedig mi eszményeink alapján ellenünk minden erőszakot az emberek. Hm, hm... pokolian nehéz kötelesség.

Az örökké időszerű Lenin

A lángész egyik ismertetőjele az, hogy művel nemcsak megalkotásuk idején égetően időszerűek, de az évek múltával sem veszítenek semmit ebből az időszerűségéből. Ez a megállapítás teljes mértékben érvényes a munkásságára nagy tanítómesterére, Leninre is, kinek művei, a bennük foglalt forradalmi gondolatok ma éppen olyan igazak és időszerűek, mint voltak megírásuk pillanatában.

Erre példaként Lenin bármelyik tanítását idézhetjük, de a sok közül egyet akarunk csak kiragadni, mely a szocializmus építésének jelenlegi feltételei között, — amikor az imperialisták erőfeszítéseket tesznek a szocialista tábor országai ellen — különösen fontos és időszerű. Az eszmék harcáról van szó, arról a harcról, mely egyre fokozódó heves-séggel folyik a szocialista világnézet és a polgári ideológia, az imperializmus ideológiája között.

A világnézet, — antint arra Lenin is rámutatott — a politikai, jogi, művészi, erkölcsi, filozófiai és egyéb nézetek rendszerét jelenti, mely bizonyos, meghatározott társadalmi osztály érdekeit és célkitűzéseit fejezi ki.

A világnézet osztályjellegét Lenin számos művében kimerítően leírta, hogy a világnézetben, a filozófiában folyó — látszólag csupán eszmei — harc mögött, valójában a társadalom ellentétes osztályainak elkeseredett harca folyik. Az ideológia pártossá-gát mindennél világosabban bizonyítja a különböző mai nyugati filozófiai iskolák és „elméletek”, melyek fennhárduzt „általános emberi” jellege csak szemfényvesztés és a valóságban ezek az „elméletek” az

imperialisták érdekeit szolgálják. Ennek bizonyítására elég például az Egyesült Államok, vagy Nyugat-Németország hivatalos körök által világgá kürtölt, a nemzetközi kommunista veszélyről szóló „elméletre” hivatkozunk, melynek célja az esztelen és a monopolisták szűk köre érdekeinek megvédése, a lakosságra súlyos teherként nehezedő fegyverkezési hajszát fenntartásának és fokozásának igazolása.

A világnézet osztályjellegének leleplezése döntő fontosságú a munkásságát úgy szemponitjából mert ennek felismerése nélkül lehetetlen lenne eredményes harcot folytatni mindenféle ellentétes világnézet ellen. E harc elkerülhetetlenségét Lenin számtalanszor hangsúlyozta és rámutatott arra, hogy a burzsoázia nemcsak katonai, politikai és gazdasági ellenállást kell legyőzni, hanem eszmei ellenállást is, amely a legmélyebben gyökerezik és a leg-erősebb.

Ez a harc azért olyan alapvető fontosságú, mert a szocialista forradalom győzelmét, a szocialista és kommunista társadalom felépítését csak a szocialista elmélet által megvilágított uton lehet elérni. Ehhez azonban szükséges az emberek tudatában gyökerező burzsoa ideológia maradványainak kiirtása és a szocialista ideológiával való helyettesítése.

Leninnek a burzsoa ideológia elleni harc szükségességéről szóló tanítása fokozottan időszerű szocializmust építő társadalmunk számára. Ez a harc két különböző, egymással szoros kapcsolatban álló síkon folyik. Egyrészt az emberek gondolkodásában még meglévő burzsoa

ideológiai maradványok ellen kell kimerítően harcolt folytatni. Ezek a maradványok — a magántulajdon létezésének és erkölcsi maradványai: az individualizmus, nacionalizmus, stb. fekezik új életünk építését és annak veszélyesebbé mível a szocialista tábor körülvívó imperialista környezet egyre táplálja őket. A burzsoa ideológia maradványai elleni harcra egyidőben a kívülről beszivárgó ellentétes ideológiák ellen is fokozott mértékben harcolni kell.

Az ellentétes elméletek, felfogások és nézetek elleni sikeres harcnak elengedhetetlen feltétele a marx-lenini elmélet tisztaságának megőrzése. Ezen a téren az elmúlt év nagy eredményeket hozott. Elsősorban a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusa képezett jelentős állomást a szocialista világnézet lenini tisztaságának megerősítésében. A kínai, francia és más országok kommunista pártjainak tavaly megtartott kongresszusai, akárcsak a Pravda, a Zsenminszibao, valamint a lengyel, cseh és más országok pártfőjének hasábjain megjelent tanulmányok jelentős mértékben járultak hozzá a szocializmus ügye számára annyira ártalmas „revizionizmus” leleplezéséhez és visszaveréséhez. Ez a „revizionizmus” a legkülönbözőbb formákban nyilvánult meg, de lényege mindig ugyanaz: a szocializmus felé vezető lenini út általános érvényességének tagadása. Természetes, hogy a szocialista építés feladatainak megoldása során minden országban kötelező módon személtélni kell tartani az illető ország nemzeti és társadalmi sajátosságait, a történelmi feltételeket, a népi hagyományokat.

Nagy vonalakban, a szocializmus építésének fő és alapvető kérdéseiben azonban nem lehet elvileg eltérni, különállni az a szocializmus felé, csakis az, amelyet a marxizmus — leninizmus nyitott meg és amelyet a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság és a többi szocialista ország gyakorlatilag kipróbált.

A „nemzeti kommunizmus” — fából vaskarika — elmélete valójában az imperialisták céljait szolgálja, akik ilyen módon szeretnék szét-húzni a szocialista tábor országai között, hogy őket így elidegenítsék egymástól és azután egyenként zúzzák szét és igazítsák le őket.

A „nemzeti kommunizmus” téves és káros jelszava az emberek tudatában még mélyen gyökerező polgári nacionalizmust igyekszik újra felhasználni. Ezért az ellene folytatott harc a szocialista társadalom felépítésének alapvetően fontos feladata.

Annak, hogy hová vezethet a polgári nacionalizmus, szomorú bizonyítékát láthatjuk a tavaly októberi magyarországi ellenforradalmi események során, amikor a reakció által mesterségesen szított polgári nacionalizmustól elvakított egének a magyar dolgozó nép, az ország érdekeivel ellentétes akciókra ragadtatták magukat, melyek kizárólag az imperialisták és belföldi ügynökök érdekeit szolgálták.

A burzsoa nacionalizmussal csak a proletár nemzetköziség eszméje szállhat szembe és így ennek a tömeg közötti elterjesztése kétségtelen a szocialista tábor országainak. Egyre világosabbá válik az is, hogy a proletár nemzetköziség legkevésbé sem jelenti az igazi hazaszeretet tagadását. Eppen ellenkezőleg: csak ez biztosíthatja a legszélesebb néptömegek szabad életét, az ország valódi függetlenségét és szuverenitását. A pol-

gári nacionalizmus valójában a közvetlen imperialista befolyás szálláscsinálója — ezt igazolták végsőfokig a magyarországi események.

A magyarországi ellenforradalom beszédes bizonyítéka annak, hogy a szocializmus felépítésének lenini útjáról való letérés, a párt vezetés szerepének, a proletárdiktatúrának, az osztályharcnak, a szocialista tábor egysége szükségességének tagadása, az ettől való eltérés egyformán ártalmas mind az egész szocialista tábor, mind annak egy-egy tagja számára.

A magyarországi ellenforradalom veséje nemcsak katonai, gazdasági, de eszméletén is, a szocialista táborhoz tartozó országok kormány- és pártközösségei között a közelmúltban lefolyt tanácskozások, melyeken teljes nézetazonosság és a kölcsönös megértés légköre uralkodott, meggyőző módon bizonyították, hogy a szocializmus ellenségeinek a szocialista tábor megbontásának és egységének aláaknázására irányuló összes erőfeszítései — a körmonlont ideológiát harcolt a nyílt beavatkozásig — megtörték a lenini eszméktől vezetett szocialista országok forradalmi éberségén és megbontathatatlán egységén.

De a harc még korántsem fejeződött be. Az ellentétes ideológia elleni harc és ezzel együtt, a lenini alapokon nyugvó szocialista ideológia elterjesztésért folyó munka a szocialista tábor országainak továbbra is egyik legfontosabb feladata.

Nagy tanítómesterünk, Lenin születésének 87. évfordulóját a szocialista tábor országainak testvéri népei a szocialista ideológia lenini tisztaságának megvédéséért folyó győzelmes harc közepette ünneplik. Annak az ideológiának győzelmeitől folyó harc közepette, mely a dolgozókat százezreket vezeti a béke, a demokrácia, a szocializmus felé vivó uton.

Szabó Mária

Tizennyolc óráig megkérdeztem egy szomorú munkást, Dimitri Pavelt, szerinte melyik Lenin legjellemzőbb vonása.

— Az egyszerűség. Egyszerű, mint az igazság.

Ezt úgy mondta, mint jól átgondolt eldöntött dolgot.

Lenin egy napja

Nemrég új sarokkal bővült a Központi Lenin-múzeum. „Lenin egy munkanapja”, ezt a feliratot viseli a kiállított három fénykép, néhány okmány fényképe, valamint több feljegyzés.

Az a munkanap, amelyről a kiállított anyagok beszélnek, 1921. február 2. Mi mindennel foglalkozott Lenin azon a napon! Először a KB Politikai Irodájának gyűlésén, megvizsgálta és aláírta a Népbiztosok Tanácsának két, a Munka- és Honvédelmi Bizottság tizennégy határozatát. Résztvett a Népbiztosok Tanácsának megbeszélésén, ezenkívül számos más okmányt, határozatot, jegyzőkönyvet nézett át és erősített meg, illetve egészített ki.

De ez nem minden. Ezen a napon — titkáranak feljegyzései szerint — Vladimir Iljics fogadta G. M. Krzszanovskijt, Vladimir Iljics fogadta a Szokolevet, a Szibéria ügyével foglalkozó bizottság tagját.

Ott látható az üvegszekrényben Leninnek Rjazanovhoz írt levelet néhány sora is, melyekben Marx és Engels összes műveinek Moszkvában való összegyűjtését szorgalmazza.

A Lenin-múzeum új sarkában kiállított tárgyak Vladimir Iljics példátlan munkásságáról, mindenre kiterjedő figyelméről tanuskodnak. Arról, mennyire alkalmazta saját munkájában is emlékeztetése mondását: „Ne vessétek meg tevékenységetekben a kis dolgokat, mert a kis dolgokból lesznek a nagyok”.

Ismerjük meg városunkat

ARAD LEGRÉGIBB GYÁRÁBAN

A kik elso izben látják az Ujard főtűzáról vagy a városrészt bármelyik más pontjáról is észrevehető hatalmas székakasszakkal ellátott gyárterületeket, bizonyára kíváncsiak lennének: vajon mi célú szolgálatnak. Bizonyára csak kevesen tudják, hogy a kényszerűen több mint száz éve működő Ujard a gyár most Munka szöggyár néven ismeretes, helyesebben a nagyváradi szöggyár malatákészítő egysége. Ez Arad legrégibb gyára.

A kapitalizmus fejlődésének első szakaszában történt Aradon a szöggyár létesítése. A Lovász, majd később a Nopca-uradalom ártalmatlanításának feldolgozására készült, mert ezt a gabonafajtát így sokkal nagyobb haszonnal értékesíthették. A gyár 1820-ban, azaz 137 esztendővel ezelőtt kezdte meg működését.

Az érdekesség kedvéért tegyük egy sítát a megindulása óta cly sokat változott gyárban. Bastius Vilmos, a Munka szöggyár jelenlegi vezetője kiserit „feléledés” után, mert hiszen ő még ismerte azt az öreg bácsi, aki 1900 elejétől kezdve itt dolgozott, ebben a gyárban élte le életét és néhány éve halt meg. A gyár története csak szájhagyomány alapján maradt meg, az elődöktől. Semmiféle írás sem maradt az utókorra. Így tehát a gyár múltját most legjobban Bastius Vilmos ismeri.

Minden valósínűs szerint az uradalmi szöggyár 137 esztendővel ezelőtt, az akkori viszonyok között, korszerű gyár lehetett. A múlt század végén gyökeres átalakításra szorult. A régi, elavult gépeket többnyire újakkal, az akkori fogalmak szerint korszerű gépekkel cserélték fel. Elképzelhető az is, hogy több mint egy évszázad alatt nem egyszer cserélt gazdát a gyár, de azért volt olyan időszak, ahol esztendő, amikor teljesen gazdátlan volt — 1940-től 1948-ig.

Csendes, kihalt a sörfőzde épülete. A gépek már évtizedek óta állnak, a gözgep hatalmas kerekén nem feszül az akkor lendítő szij helyett használt „lendítő köté”. Négy, karvastagságú köté továbbította a mozgatóerőt a többi gép számára. Az ódon, huzatos termekben némán állnak a most már egyetlen írárgépek sem látható és használatos gépek, felszerelések. A „bagolyvár”, — mert itt így hívják a sörfőzdet — egyik emeleti helyiségében egy gépen fogaskerek látható. Am a fogak nem fémből, hanem fából készültek. Minden valósínűs szerint azért, hogy

ha egy fog kitört, könnyen cserélhető. Sőt, kanyargós lépcsők vezetnek a felső munkatermekbe. A legfelső emeleten egyik kitört ablakból gyönyörű a kilátás a Maros aradi oldalára.

A régi sörfőzde gépei bár tényleg állnak, azonban mégis nélkülözhetetlen valamit ad ez a kiszolgált gyár. Innen kapja a malatákészítő részleg, s a gyár összes működő részét a vizet, amelyet nagymértékű öblös kútból motor segítségével huznak fel. Valósínű, hogy már ezelőtt 130 évvel is ebből a kútból merék a gyártáshoz szükséges vízmennyiséget.

Elhagyjuk a huzatos, bagolylakia ódon termeket és a sörpincék megtekintésére indulunk, helyesebben a pincetörekre. Keskeny kis lépcső vezet fel a hatalmas kiterjedésű hűtő, egyben készáru raktárt képező pincék tetejére. Az átalakított, már korszerűsített pincék teteje a mi szemünk számára is korszerűnek tűnik: betonlapokkal borított és egyforma távol-ságra levő jól záródó szellőztetőnyílásaival. Ennek ellenére úgy érzik magát itt az ember, mintha valami régi vár bástyáján sétálna. Mindamellett, hogy itt nagyrészt már betonlapokkal borították a feleket, a régi mégsem tűntek el. Ugyanis a régi pincék tetejét földdel borították.

A hagyomány azt tartja, hogy a pincék építésén Nopca bárók jobbágyai robotmunkával végeztek. Az ással kikerült földet székereiken hordták a lefőzt beborítására.

A legérdekesebb látvány azonban lent a pincében tárul elénk. Hatalmas csomokra emlékeztető hűtőtermek sora látható. A beavatatlannak úgy tűnik, mintha labirintusba jutott volna, ide nem ajánlatos kíséret nélkül menni, mert könnyen el lehet tévedni. A hatalmas hűtőtermek talán egy méternél is vastagabb téglafalai többszörösen verik vissza a hangot.

Azon a részen, ahol ma is dolgoznak, tehát ahol a malaták készüli, ott már korszerű eszközökkel, többnyire gépekkel végzik a munkát. Géppel történik az árpa tisztítása, osztályozása, beosztása. A csíráztatásnál azonban lapátal dolgoznak. A gyár államosítását követő évben még haton szállították az árpat egyik munkahelyről a másikig. Most fuvógeppel történik a szállítás, még a szárítóbá is, ahol csupán egy ember ügyel a gépek munkájára. Végül a malaták tisztítását is gépi erővel végzik.

A régmúlt idők emléke azonban itt is megmaradt. Most dolgoznak a múlt század elejétől való, tehát

az első szárító üzembelhelyezésén. A kényszerűen cserélték fel. Ujak a lángcsövek is, no meg a sör ósházájából. Németországból érkezett felszerelések is. Szeptember elsején már két szárítóval kezdenek az idényhez, s így azután jobb malatát küldhetnek a nagyváradi sörgyárba. A megfelelő szabályok értelmében terhelik meg ugyanis a két szárítót és bár valamivel többet gyártanak, de változás inkább a malaták minőségében történik.

A jelenlegi korszerűsített berendezéssel a malaták készítésén alig dolgozik ötven ember, pedig a gyártás idényben három váltás is működik. Többet fejlődött a gyár az utóbbi kilenc esztendőben, mint az elmúlt 130 esztendő alatt. A fejlődés leginkább azzal mérhető fel, hogy most a munkásoknak összehasonlíthatatlannal könnyebb a feladatuk, hiszen a termelés legnagyobb részét gépi erővel végzik. A régi gyár, régi falai között a gépekre felügyelve, dolgoznak a gyár új gazdái.

r. é.

Képzőművészeti tárlat Temesváron

(Folytatás az 1-5. oldalról.)

zelés. Baranyi Ferenc (Arad) „Paraszt 1907-ből” portréja elmélyedést kijehez művészi alkotás.

A kiállítás egyik eseménye Ferenc (Temesvár) hat kiadó szénrajza. Különösen az „Ut”, amelyből nincs visszatérés” című rajza hat élményszerűen a szemlélőre. A hat munka külön-külön is együttesen még inkább a porly erejével ható vándor az ország egykori urainak büntös uralmáról.

A szobrok között is számos alkotás akad, amely hosszan magára vonja a figyelmet. Goga Victor (Temesvár) „Akkor... 1907-ben” című munkája (a jegyveres támadók ellen követragadó paraszt) a fiatal művész kivételes s mindinkább kibontakozó tehetségéről ad számot.

Orgonás András (Temesvár) kaszáját egyenesített parasztja a művész elmélyedését és erejét bizonyító alkotás. A figura arcának elszántága, a gyűlöletet sugárzó tekintet megzúdító élettéljes.

Popescu Ina (Temesvár) „Lázadó nő” elnevezést viselő szobra méltóan illeszkedik a szobrász

ELKÉSZÜLT az új textilüzlet butorzat

Ismertes, hogy a Köztársaság útja 78. számú házban új textilüzletet létesít az iparcikkek árusításával foglalkozó Helyi Kereskedelmi Szervezet. Az átépített munkálatok már előrehaladt szakaszban vannak és az új, a legmagasabb igényeket is kielégítő textilüzlet a jövő hónapban megnyílik. Az új üzlet butorzata egyébként már elkészült. A gyönyörű dióünniroz butorzatot rövidesen elhelyezik az üzletben.

Gyermek-cikkeket árusító üzlet nyílik

A színházzal szemben, a volt butorizlet helyiségében hosszabb ideje átalakítási munkálatok folynak. Itt nyílik meg — a tervek szerint júniusban — az új üzlet, amelyben csak gyermekcikkekkel árusítanak. Kapható lesz itt minden, gyermekcipőktől kezdve konfekció áruig. Az üzlet méreteire jellemző, hogy 45 méter hosszú állványok helyezhetők el, amelyek zsutolva lesznek árukkal. Természetesen a játékaik sem hiányoznak majd.

A kulturális élet hírei

Kijelölték a „Tanítók Napját”

Pártunk és kormányunk értékelte a tanügyi káderek hozzájárulását az új élet építésének nagy művéhez. Ennek bizonyítéka a „Tanítók Napjának” kijelöléséről szóló minisztertanácsi határozat is, amely a

közelmultban látott napvilágot.

A határozat értelmében a „Tanítók Napja” a jövőre június 30-án ünnepezzük. Az ünnep alkalmával a tanügyi káderek oktatásban, valamint a dolgozó tömegek kulturális

szírvonalának emelésében elért kiemelkedő teljesítményeit népköztársaságunk rendjeivel és érmeivel, valamint az érdemes tanító, vagy tanár, elnőjáró tanító, vagy tanár címmel és prémiumokkal jutalmazhatják.

Bemutatták a Titanic Vals című vigjátékot

A Libertatea kaptafá-csípőgyár műkedvelő színjátszó együttese a napokban mutatta be nagy siker mellett a TEBA gyár klubjában Victor Eftimiu Titanic Vals című vigjátékát. A

darab főbb szerepeit Negrut Maria (Gena), Stinga Andrei (Spirache), Sabau Elena (az anyós), Kerner Margit (Miza), Hockfeldner Erzsébet (Dacia), Trifa Viorel (Traian) és Boc

Ioan (Decebal) alakították. A rendezésért, valamint a darab betanításáért Didilescu Olimpia és Marcus Stefan, az aradi Allami Román Színház művészei érdemeik dícséret.

Pályázat képzőművészek részére

Az oktatás- és művelődési minisztérium a Képzőművészek Szövetségével együttesen pályázatot hirdet a VI. Világifjúsági Találkozó Művelődési Társaságának. A pályázaton festményekkel, szobrokkal, grafikai művekkel, képzőművészeti alkotásokkal, valamint falragasztásokkal lehet résztvenni.

A beérkezett művek közül választják ki azokat, amelyekkel hazánk a Világifjúsági Találkozó alkalmából rendezett nemzetközi pályázaton résztvesz. A képzőművészeti alkotások témáját hazánk ifjúságának életéből, valamint a világképből, a népek barátságáról és az emberiség boldog jövőjéről harcoló demokratikus érzelmű ifjúsá-

gának életéből merítsék a képzőművészek.

A pályázaton csak azok vehetnek részt, akik 1957. december 31-ig nem töltik be 35. életévüket.

A pályázat május 15-én zárul. Az érdekes műveket népköztársaságunk képzőművészeti muzeumban is kiállítják.

A legkiválóbb alkotásokat a következőképpen jutalmazzák: a festményeket egy 10.000, egy 7.000, két 3.000 és négy 1.500 lejes díjjal; a szobrokat egy 10.000, egy 7.000, két 3.000 és négy 1.500 lejes díjjal. A grafikai műveket (aquarellek, rajzok, metszetek) egy 5.000, két 3.000, két 1.500 és négy 1.000 lejes díjjal jutalmazzák.

A plakátterveket pedig egy 3.000, egy 2.000 és három 1.000 lejes díjjal jutalmazzák. Az összjutalom tehát 100.000 lej.

A pályázaton való részvétel lehet egyéni vagy kollektív. A pályázatra beérkezett alkotásokat elbíráló bizottságot hazánk elnőjáró képzőművészeiből és az Ifjúságok Szövetség Központi Vezetőségének megbízottai állítják össze.

A fiatal színészek versenyén

A hazai magyar drámai színházak országos versenyén az előadás-sorozat Vörösmarty Csongor és Tündé-jével kezdődött. A főszerepeket Lavotta Károly (Csongor) és Szamosy Kornélia (Tünde), a marosvásárhelyi Allami Székely Színház két fiatal művésze alakították.

HÍREK Közlemények HÍREK

A hét filmjei

Dózsa György mozi: április 23-ig: ADAM OLDALBORDAJA. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 óra. Délelőtti 10 és 12 óraor matiné. N. Balcescu: április 23-ig: UTAKES SORSOK. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraor. — I. L. Caragiale mozi: április 21-ig: AIDA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraor. Ifjúsági: április 21-ig: LATOGATAS ANGLIABAN. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraor. Herfák: április 21-ig: GROF MONTE CRISTO. I. rész. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraor. — Solidaritatea mozi (Gáj): április 21-ig: A PROTAR-UGY, HAZUG KISLANY. Előadások: hétköznap: 5 és 7 óraor, vasárnap: 3, 5 és 7 óraor. Hétfőn nincs előadás. — Maxim Gorkij (Mikela): április 21-ig: A PACSIRTA — A TEBA-gyár művelődési termében: április 20—21-én: RIADO A HEGYEKBEN. Előadások: 11, 3, 5, 7 és 9 óraor. — Ilie Pintilie (Mosóczi-telep): április 19—21-ig: A VASUTIAS. — December 30. üzeni filmszínház: április 20—21-én SZELEBURDI. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraor.

Az aradi December 30. textilgyár alkalmaz képestett munkásokat a fonóda, szövöde és kikészítő üzemek részére, valamint nem képestett munkásokat a szállítási osztály és a gyári órák részére.

Jelentkezni lehet naponta 9—14 óra között a gyár személynzeti-nyilvántartási irodájában.

Megnyílt TOADER IULIAN aradi festőművész gyűjteményes képiállítása a Tartományi Muzeumban.

Rádióműsor

Vasárnap, április 21.

BUKAREST I: 8.05: Szvitiek zenekarra. 8.30: Rádiószínház gyermekek számára. 9.30: Könyvzene. 9.50: Lapszemle. 11.05: Zenés műsor iskolások és diákok számára. 12.16: Részletek Lehar operettjeiből. 13: Hírek. 13.15: Déli hangverseny. 14.30: Rádió-magazin. 15.15: Maria Tanase énekel. 15.30: Népi hangverseny. 16.30: Könyvzene. 17: Falvak újsga. 17.40: Tréfas zeneszámok. 18: Dalok és táncok. 19: Hírek. 19.05: Rádió-színház. 21: Táncczene. 22: Hírek és sport hírek. 22.15: Régi dalok. 22.30: Sport. 23.10: Táncczene.

BUKAREST II: 7: Zene. 7.30: Könyvzene. 7.50: Hírek. 8.30: Dalok. 8.45: Román népi muzsika. 9.10: Operaáriák. 10.05: Fuvózene. 10.30: Külföldi lapszemle. 10.50: Szimfonikus hangverseny. 13: Román népi melódiák. 14: Hírek. 14.45: Román könyvzene. 15.05: Dalok május 1-ra. 15.30: Könyvzene. 16: Itt Moszkva beszél! 16.30: Kívánsághangverseny. 17.30: Könyvzene. 18.30: Román népi melódiák. 19.45: Feddy Arie énekel. 20: Hírek és sport hírek. 20.05: Hangverseny. 20.30: Táncczene. 20.50: Románok. 21.15: Rádió-magazin. 22: Táncczene. 23: Hírek és sport hírek.

BUDAPEST (Kossuth): 6: Zenés műsor. 9: Hírek. 9.10: Könyvespolc. 9.15: Magyar népdalok. 9.55: Édes anyanyelvünk. 10.10: Figyeljünk a zenén! 11: Vasárnapi versek. 11.10: Tűcsök-posta. (A gyermekrádió műso-

ra). 12.20: Husvét paradé. 13: Hírek. 13.15: Részletek Puccini operáiból. 13.50: Hétfégi jegyzetek. 14: Szív küldi. 14.30: Rádió-lexikon. 15: Vezényel: Hermann Scherchen (Haydn, Mozart és Beethoven szimfóniák). 16.25: Szív küldi. 16.50: Hét nap a kultúrában. 17.05: Helyszíni közvetítés a husvét labdarugó tornáról. 17.30: Toki Horváth Gyula és zenekara játszik. 18: Hírek. 18.10: Nem mindenki Romeo! 19.30: Helyszíni közvetítés a husvét labdarugó tornáról. 19.50: Kellemes rádiózást kívánunk. 20.30: Brahms: Válogatások egy Haydn témára. 20.54: Jézsákák gyerekek. 21: Lenin születésének 87. évfordulóján. 23: Hírek. 23.10: Operatrézletek (Offenbach és Strauss). 23.30: A mikrofon előtt: Mátyás Mária.

BUDAPEST (Petőfi): 9: Április... 10: Orgona-muzsika. 10.30: Vidám tavaszi hangverseny. 11.10: Szív küldi. 11.57: Zenekari hangverseny. 13.30: A világirodalom humora. 14: Művészlemez. 15.15: Meséljétek. 15.55: Népi együttes műsora. 16.15: Szórakoztató zene. 16.40: Kilátó... 17.30: Táncol a világ. 18.30: Régi magyar operettek. 19.50: Magyar nóták. 21: Lehar: Cigányzenelem, nyitány. 21.10: A kamarazene gyöngyei. 21.50: Régi magyar mesterségek. 22.10: A lipcei rádió fuvózenekara. 22.30: Táncczene. 22.40: A vasárnap sportja. 23.30: Katonánóták.

KÖNYVELŐK FIGYELMÉBE

A volt könyvelők Autorizáció, „Corpus Contabilitor Autorizati si Export Contabili” aradi osztályának volt tagjait ezután hívja fel az MTTE aradi fiókja, hogy a testületükbe felvételiükor benyújtott ére-

delt okmányaik átvételét végezték folyó 11—24—30 között naponta délelőtti 11 órakor déli 1 óráig jelentkezzenek az MTTE irodájában (Closca utca 4).

A Központi Loffo

április 19-i húszán a következő számok nyertek: 11 — 7 — 66 — 12 — 79 — 3 — 51 — 74 — 89. Díjösszeg: 2.172.744 lej.

Az aradi Villanygyár

sürgősen alkalmaz:

- 1 portást,
- 2 őrt,
- 2 képesítetlen munkást,
- 3 kazán-lakatos,
- 1 közművet,
- 2 hálózati villanyszerelőt,
- 2 belső berendezéshez értő villanyszerelőt (középszkola),
- 1 gépkocsivezetőt,
- 2 fűrdőalkalmazottat,
- 2 pénzbeszedőt.

A kérvényeket a személyzeti irodában kell leadni. Felvilágosítással 22-32 és 22.33. számú telefonon szolgálnak.

A Bernát Ander gépjárvító központ (Kogalniceanu utca 45) alkalmaz:

- 10 lakatos-szerelőt
- 3 hegesztőt
- 2 asztalost
- 4 őrt
- 10 szakképesítetlen munkást

Sportvádaszok és halászkok figyelmébe!

A sportvádaszok és halászkok egyesületének rajoni fiókja közli, hogy április 28-án, vasárnap reggel 9 óraor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésen részt vesznek azok a vadász- és halász-tagok, akik kifizették tagjárulékaikat. Felvilágosítással a szervezet székhelyén szolgálnak.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

A kolozsvári egyetemi csapat

vendégcsapat vasárnap Aradon és mérkőzése a Locomotiva ellen érdekes, szép játékot ígér. A kolozsváriak néhány elsővonalbeli játékosukat elvesztették, de ezeket az országos ifjúsági bajnokságot nyert ifjúsági csapat néhány kitűnő játékosával pótolták, úgy, hogy jóképes-

ségű csapattal rendelkeznek. Az együttesből nem hiányoznak Nedelcu, Suciu, Luca, Lutz és a többiek és az ifjúságiakkal jól kiegészített csapat ellen nem lesz könnyű dolguk a vasutasoknak. A mérkőzés ma délután háromnegyed 5 óraor kezdődik a Locomotiva pályán.

Misca Nicolae nyerte a Kubik-emlékversenyt

A közelmultban fejeződött be Aradon a Kubik-emlékverseny, amelyen 14 aradi sakkozó vett részt. A verseny magasszínvonalú küzdelem után a kitűnően játszó Misca Nicolae győzelmet hozta, aki 10 és fél pontot szerzett a 13 lehetségesből. A verseny végeredménye a következő:

1. Misca Nicolae (Energia G. Dim.) 10 és fél pont, 2. János Ervin (Vointa-Artex) 9 és fél pont, 3. dr. Nicol Atanasiu (Progresul) 8 és fél pont, 4. Steinhübel Lajos (Vointa) 7 és fél pont, 5. Boeriu Traian (Locomotiva) 7 és fél pont, 6. dr. Secu C. (Locomotiva) 7 pont, 7. Korcos G. (Energia G. Dim.) 6 és fél pont, 8. Jäger Tibor (Energia G. Dim.) 6 és fél pont, 9. Herskó Béla (Fl. Rosie Comert) 6 pont, 10. Mihai Gh. (Fl. Rosie November 7) 5 és fél pont, 11. Péterfi Miklós (Vointa) 5 pont, 12. Wichtner József (Fl. Rosie Comert) 5 pont, 13. Volan Nicolae (Progresul) 4 pont, 14. Tusz Károly (Vointa) 2 pont.

Kétfős sportprogram vasárnap délelőtti

a Progresul pályán és pedig 10 óraor a Progresul ICA kézilabda csapata a Resicai Energia kézilabda együttesével játszik Tavasz Kupa-mérkőzést a „B”-csoport keretében,

ezt követően pedig negyed 12 óraor az Energia Constructorul és az Energia 108 csapatainak „C”-ligás Tavasz Kupa-mérkőzése következik.

Aradi Sfiinta—Kolozsvári Locomotiva

rugby-mérkőzést játszanak vasárnap Aradon. Miután szombaton esett az eső, a mérkőzést vasárnap délelőtti 11 óraor a mikelakai pályán rendezik, s ha vasárnap is kedvezőtlen lesz az időjárás, akkor a Locomotiva

—Kolozsvári Stiinta labdarugó mérkőzés elé kitűzött Locomotiva—Energia G. Dimitrov ifjúsági mérkőzést sem a Locomotiva pályán, hanem az Energia G. Dimitrov pályáján tartják meg 3 órai kezdettel.

Hírek a világából

Egyiptom ismétellen a Szezei csatorna feletti nemzetközi ellenőrzés ellen foglalt állást

KAIRÓ. (Agerpres.) Az Uj Kina jelenteti:

Az Al Gumhuria című lap április 19-i vezércikkében rámutat arra, miszerint az a tény, hogy az angol hajók áthaladnak a Szezei csatornán, az angol kormány bojkottkísérleteinek csúcsát jelenti. Mint ismeretes, a brit kormány arra akarta kényszeríteni az angol hajózársaságokat, hogy bojkottálják a csatornát és ezzel is politikai nyomást akart gyakorolni Egyiptomra.

Az angol hajózársaságok ugyanis a Szezei csatornát teljes joggal kereskedelmi tengeri utnak tekintik és semmiképpen sem politikaiak. Illy módon — írja a lap — a hajózársaságok „végtelenül intelligensebbeknek és reálisabbnak bizonyultak, mint az angol kormány, amikor egyszerűen kihagyták a

Szezei csatorna kérdését a politikai természetű problémák közül.”

Az Al Ahram című lap ezzel kapcsolatosan rámutat arra, hogy Egyiptom, amikor behajtja az áthaladási illetékeket, azt óhajtja, hogy az

egész világ vegye tudomásul: nem óhajtja más, csak amire vitathatatlan joga van. És azt, hogy a nemzetközi közönség Egyiptomot tiszteltetelmű társként ismerje el, aki minden országgal hajlandó együttműködni.

Ez alkalommal Egyiptom ismétellen a Szezei csatorna feletti nemzetközi ellenőrzés ellen foglalt állást, mivel az Egyiptom szuverenitásának megsértését jelentené.

MacMillan látogatást tesz Nyugat-Németországban

BONN. (Agerpres.)

Az Industrie Kurier londoni tudósítójának értesülése szerint, MacMillan angol miniszterelnök május 7-én Bonnba érkezik. Ez alkalommal a következő kérdéseket tárgyalja meg a Német Szövetségi Köztársaság kormányával.

„A védelmi kérdéseket” (azaz Nyugat-Németország militarizációjá-

val kapcsolatos problémákat) a „közös piac” kapcsolatosan az úgynevezett „európai szabad kereskedelmi övezet” létesítésére vonatkozó tervek kidolgozását, valamint „a közlekedési kérdést”.

Ami a közlekedési kérdéseket illeti, az Industrie Kurier tudósítója rámutat arra, hogy MacMillan meg egyezsere akar jutni Adenauerrel „a Szezei csatornát használó államok

közös érdekei védelmére” vonatkozó szervezett megalkotásában. Hír szerint Nyugat-Németországot is bevonják a Szezei csatorna feletti uralkodó helyreállítását célzó francia-angol tervekbe.

A lap tudósítója hangsúlyozza, hogy „kívánatos lenne, ha Adenauer MacMillannal folytatott eszmecserejét a bonni választási hadjárat megkezdése előtt bonyolítaná le.”

Az angol hatóságok befoltták a tanganyikai néger szakszervezetek működését

LONDON. (Agerpres.)

Hírügynökségek jelentéséből kitűnik, hogy az angol hatóságok a kelet-afrikai angol protektorátushoz tartozó Tanganyikában befoltták a néger szakszervezetek működését.

A határozatot azzal indokolták, hogy a szakszervezetek egyes tagjai a hatóságok azzal vádolták, miszerint megkísérelték „magukhoz kapartani a hatalmat” és „hamis híreket” terjesztettek volna a lakosság körében.

Négyre-nek, a szakszervezet elnökeinek, aki több ízben kérte, hogy a tanganyikai törvényhozó testületben a néger is képviselve legyen, megtiltották, hogy nagygyűléseket tartsanak. A hatóságok indoklása szerint eddigi beszédek is „látszólagos” volt.

Néhány mondatban

A Belga Munkaszövetség Antwerpen tartományi igazgatóságától tiltakozó közlemény adott ki Speidel hitlerista tábornok NATO parancsnoki kinevezése ellen. „A felelős fátályt akarják borítani mindenre: a megszállásokra, a haláltáborokra, a kis országok elleni durva agresszióra — hangzik a közlemény. — A hitlerizmus áldozatai nevében tiltakozunk Speidel kinevezése ellen.”

A Ravnold News című angol hetilap felhívja olvasóit, hogy levelekben és táviratokban követeljék MacMillan miniszterelnöktől: függessze fel a nukleáris fegyverekkel való kísérleteket.

A szingapuri választásokon mellőzni akarják a haladószelemű vezetőket

LONDON. (Agerpres.) A TASZSZ jelenteti:

Szingapurból érkezett hírek szerint a közvélemény élesen bírálja Szingapuri belső önkormányzati jogának engedélyezésével kapcsolatban a nemrég Londonban aláírt egyezményt. Mint ismeretes, Anglia reakciós intézkedéseket kényszerített Szingapura, hogy jövőbeni törvényhozó testületének választásain illesk meg a politikai meggyőződésük elzárt személyek jelölését. Ez mélyes felháborodást keltett a közvélemény soraiban.

A kikötőmunkások szakszervezete és más 16 szakszervezet közös nyilatkozatukban rámutattak arra: en-

nek az intézkedésnek célja, hogy a haladószelemű vezetőket a közeli választásokon. Ez az intézkedés még azt is bizonyítja, hogy a szingapuri hatóságok a jövőben is a gyarmattartók rendelkezései hatálya alá tartoznak.

David Marshall, Szingapuri volt miniszterelnöke, a Londonban aláírt egyezmény elleni tiltakozása mellett elhatározta, hogy kiép a kormányon lévő „Munkás-arcvonal”-ból.

A szingapuri liberális-szocialista párt, a népi akció pártja, és a málájódi nemzeti egység-szervezet kijelentette, nincsenek egy véleményen a Londonban aláírt egyezmény köteleivel.

A dán miniszterelnök külpolitikai nyilatkozata

KOPENHAGA. (Agerpres.)

A Social-Demokraten című lap H. K. Hansen dán miniszterelnök és külügyminiszternek a májusi parlamenti választásokkal kapcsolatos nyilatkozatát közli. H. K. Hansen külpolitikai téren hangsúlyozta, hogy mint ország képviselője az utóbbi évek során számos európai, ázsiai és amerikai országot látogatott meg. Így többek között érdekes utazást tett a Szovjetunióban, Leningrádtól Bakuig. H. K. Hansen rámutatott arra, hogy utazásai folyamán számos megbeszélést folytatott, amelyekből kitűnik, hogy ezeknek az országoknak vezetői teljes tudatában vannak felelősségüknek és komolyan igyekeznek elkerülni a katonai hadműveleteket.

Hansen miniszterelnök a Szovjet-

unió politikáját illető kérdésekre válaszolva kijelentette: nem hiszi, hogy a Szovjetunió részt kívánna venni egy háborúban.

H. K. Hansen kijelentései szerint Dánia nem támogatja a támadó irányzatot és nem engedi, hogy területét más államok megtámadására használják fel.

H. K. Hansen ezután belpolitikai kérdésekre tért át és kijelentette, hogy a Verstre párttal való együttműködés mellett foglalt állást, mivel „a dán munkásoknak és parasztnak számos közös létezők van.” A Verstre párt egyelőre nem hajlandó résztvenni a kormányban. Ezt a kérdést majd választások után oldjuk meg — mondotta — ám kétséges, hogy vissza lehetne utasítani a munkás- és parasztpártok közötti aktív együttműködést.

Szudáni párt az Eisenhower-elv ellen

KAIRÓ. (Agerpres.) Az Uj Kina jelenteti:

Mint a MEN hírügynökség közli, Azhari, volt szudáni miniszterelnök kijelentette, hogy a nemzeti unionista párt, amelynek ő is egyik vezetője, nem szándékszik kapcsolatba lépni James Richards-al, Eisenhower előnk személyes megbízottjával, ennek közeli szudáni látogatása alkalmával.

Azhari hangsúlyozta: pártja a Szudán pozitív szemlézetű politikáját aláhúzó Eisenhower-elv ellen foglalt állást.

Bandung szelleme egyre több követőre talál...

MOSZKVA. (Agerpres.) Mirzo Turszun Zade, az ázsiai országokkal való kapcsolatok szovjet bizottsága elnöke, nyilatkozott a TASZSZ munkatársai előtt a bandungi értekezlet második évfordulója alkalmából:

„Az egész haladó emberiség, az összes jóhiszemű emberek nagyjelentőségű eseménynek tekintik a bandungi értekezletet — mondotta. Bandung szelleme keltette életre Ázsia és Afrika népeinek hatalmas szolidaritási mozgalmát és egységre való törekvést.

Az ázsiai és afrikai országok szolidaritási mozgalmának erőteljes fellendülése kemény ítélet a gyarmati rendszer felett és kifejezi a keleti népek elhatározását, hogy véget vetnek a gyarmati uralomnak és rá lépnek a szabadság, a haladás és a világkérdést vivott harc útjára.

A Szovjetunió, India, Burma, Afganisztán és más országok eredményes együttműködése ragyogóan bi-

Legújabb táviratok

A francia kormány a népre hárítja az algériai háború egész terhet

PARIZS. (Agerpres.)

A francia kormány április 19-én minisztertanácsot tartott, hogy megvitassa a „takarékosági politikát”, amellyel a kormány le akarja küzdeni a franciaországi gazdasági és pénzügyi válságot. A France Presse távirati ügynökség tudósítójának jelentése szerint a vita „súlyos volt”, mivel valóságos összecsúszás keletkezett a kiadások csökkentéséről harcoló gazdasági miniszter és a pénzügyminiszter, valamint a „katonai” miniszterek között. Ez utóbbiak ugyanis — amint a távirati iroda tudósítja megjegyzi — igyekeznek nem kockáztatni tulságos hitelcsökkentésekkel az algériai „pacifikáló műveleteket.”

Már a kormánytanács előtti sajtó-kommentárokból kitűnik, hogy a francia kormány nem óhajtja az algériai háború megszüntetésével a katonai kiadások csökkentésével megújítani az ország gazdasági helyzetét. „Egy bizonyos — írja a France Presse távirati ügynökség hirmagyarázója — hová a Lacoste, algériai helytartó-miniszter rendelkezése bocsátott négyezer főt nyi haderő érintetlen maradt.”

Ezzel szemben, — amint a France Presse ügynökség hirmagyarázója

rámutat és mint a lapok is hangsúlyozzák — „a megtakarításokat az adófizetők nagy tömegét és az egyszerű embereket sújtó rendszabályok alkalmazásával érik majd el.”

„A polgári szektornak le kell vonnia hozzájárulását” — írja a távirati ügynökség. A lapok rámutatnak arra, hogy már most új adóemmelket vezetnek be és bizonyos illetékeket felemlenek. Így a parlament jövőhagyása nélkül azonnali hatállyal felemlik a levél-, valamint a távbeszélő díjakat.

Számos lap, így a Le Monde, a Combat, a Liberation, a l'Humanité adataiból kitűnik, hogy a kormány „megtakarításai” tulajdonképpen áldozati korszakot nyitnak meg az állampolgárok nagy tömegei részére.

A kormány az építkezési program tíz százalékos csökkentését tervezi és mintegy száz milliárd frank megtakarítást óhajt megvalósítani a polgári építkezési hitelek leszállításával. A kormány harminc milliárdos „megtakarítás” tervét a társadalombiztosítás céljaira előirányzott összeg csökkentésével. Ez az intézkedés nyitlan a dolgozók életszínvonalának leszállítására irányul.

Megkezdődött a Belga Kommunista Párt XII. országos kongresszusa

BROSSZEL. (Agerpres.)

Gand nagy belga ipari központban, április 19-én megkezdődött a Belga Kommunista Párt XII. országos kongresszusa. A kongresszuson mintegy 200 küldött vesz részt. Jelen vannak a kongresszuson a francia, csehszlovák, magyar, olasz, bolgár, román, lengyel, német (NDK), osztrák, svéd, holland és más testvéri kommunista és munkáspártok küldöttei.

Nagy-Britannia Kommunista Pártjának 25. rendkívüli kongresszusa

LONDON. (Agerpres.)

A londoni Hammersmith negyed városházának épületében április 19-én megkezdte munkálatait Nagy-Britannia Kommunista Pártjának 25. rendkívüli országos kongresszusa. A politikai beszámolót John Gollan, a párt főtitkára tartotta.

Nagy-Britannia Kommunista Pártjának 25. rendkívüli kongresszusa

LONDON. (Agerpres.)

A londoni Hammersmith negyed városházának épületében április 19-én megkezdte munkálatait Nagy-Britannia Kommunista Pártjának 25. rendkívüli országos kongresszusa. A politikai beszámolót John Gollan, a párt főtitkára tartotta.

Politika

Leninre emlékezik ma széles e világon minden ember, ha csak egy szikra is él benne az emberiségetek, a becsületes emberek iránti jó akarata, a népek közötti béke óhajának. Lenin a világot átfogó égboltozatot bevilágító üstökösként jelent meg századunk hajnalán.

Lenint követni annyi, mint a népek közötti békére törekedni, annyi, mint a céltalan ördöklés helyett az érvek megdöntésével érveivel lépni a küzdőterre, annyi, mint a bizalmatlanság, gyanakvás helyett az országok békés együttélését óhajítani, mint fegyverek helyett az emberek kenyerét, javát szolgáló eszközök termelésében látni az emberi munka célját.

Nem véletlen tehát, hogy a nagy Fősz születésének 87. évfordulóján is a békét követő Lenin tanításai és a háborút szeretnek rendszerű meghosszabbítására sorompó állítanak Lenin ellenében.

Ha a legutóbbi nemzetközi eseményeket mérlegeljük, két jelenség vonja magára figyelmünket. Az egyik

a szocializmus táborának egységének további megszilárdulása.

Ezzel kapcsolatban előbb a szovjet–kínai barátság újabb megnyilvánulására szeretnénk rámutatni. K. J. Vorosilov Kínában tett látogatásának tükrében.

Ismeretes, hogy Mao Ce-tung elnök meghívására K. J. Vorosilov, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének elnöke ellátogatott a Kínai Népköztársaságba. A kínai nép azzal az őszinte szeretettel fogadta a szovjet államfőt, amely annyira jellemző Kína lakosságának a Szovjetunió iránti érzelmeire.

Ez az államfői látogatás merőben eltér mind őszinteségben, mind a közös érdekek szemellett tartásában attól a találkoztól, amely nemrégiben zajlott le két nyugati államfő, Eisenhower, az Egyesült Államok elnöke és McMillan, Nagy-Britannia miniszterelnöke között Bermuda szigetén. Eltér egyebek között abban is, hogy míg Anglia és az Egyesült Államok egymástól különböző álláspontot foglaltak el a Kínai Népköztársasággal szemben, — lévén, hogy az infúzió rémével fenyegetett Angliának létezőke a Kínával való kereskedelem kiszélesítése, ez pedig ellenkezik az Egyesült Államok céljaival — addig a két szocialista nagyhatalom között teljes az egyetértés a nyugati hatalmak ténykedésének értékelésében.

Mao Ce-tung elvtárs Vorosilov elvtárs tiszteletére adott fogadásán tartott beszédében a többi között hangzott:

„Az agresszív imperialista erők minduntalan provokáló akciókat

hajtanak végre és igyekeznek aládni országaink egységét, a baráti kapcsolatunkat. A tények azonban azt mutatják, hogy sőt! terveik soha sem válnak valóra.” Joggal mondhatta tehát K. J. Vorosilov válaszbeszédében:

„Minden lépésünk igazolja azt a tény, hogy a szocializmus és a béke eszméi végülis diadalmaskodni fognak az imperialisták mesterkedéseivel szemben... A világ minden országában az emberek százmilliói egyetértéssel ezel a meggyőződésünkhöz.”

Am nemcsak a békétábor két nagyhatalma között egyeznek a vélemények. Ugyanígy nézetazonosság állapítható meg a nagy Szovjetunió és a kis Albán Népköztársaság viszonyában is.

Ezekben a napokban került sor Moszkvában a Szovjetunió és az Albán Népköztársaság párt- és kormánykötöttségét tárgyalására. Olyan találkozó volt ez, amelyhez hasonló elképzelhetetlen az imperialista tábor vezető hatalmai és a többi országok kis államai között. Ezek tárgyalásai után nem is láthatnak napilapok olyan nyilatkozatokat, mint amilyenek a szovjet–albán kormánykötöttségek tárgyalásairól adták ki a megbeszélések befejeztével.

Ez a nyilatkozat elsősorban abban különbözik a többi országoké nagy és kis hatalmai közötti tárgyalások-

ról kiadott közlemények tartalmától, hogy a Szovjetunióval való kapcsolatokat nem gazdasági megfontolást jelentenek és a kis állam számára, hanem egy gazdag ország részéről jövő cselekvő támogatást. Ezzel kapcsolatban a szovjet–albán kormánykötöttségek nyilatkozatának egyetlen szakaszát idézzük:

„A Szovjetunió kormánya, a testvéri barátság elvéből kiindulva és abból a célból, hogy előmozdítsa az albán nép életszínelvonalának emelkedését és az ország gazdasági fejlődését, elhatározta, hogy mentesíti az Albán Népköztársaságot a számára folyósított hitelekkel szembe 348 millió rubel megfizetése alól. Ez az összeg azoknak az üzemeknek a teljes értékű képviselői, amelyeket Albániában a Szovjetunió által folyósított hitelekkel építettek. Ezenkívül az Albán Népköztársaság mentesül annak az 1954 január elsején fennálló 74 millió rubel tartozásnak a megfizetése alól is, amelyet a Szovjetunió az általa szállított különböző felszerelésre és anyagok beszerzésére nyújtott.”

A szocialista tábor e földközi-tengerparti kis állama cselekvő részese annak a törekvésnek, amely az összes balkáni népekkel való szoros és sokoldalú kapcsolatokat kibővítésére irányul. Többi között hangsúlyozza a közös nyilatkozat, hogy

„A Szovjetunió és az Albán Népköztársaság újlag hangzottak ki kívánja, hogy minden eszközzel fejlesszen a hajtja kapcsolatát a Jugoszláv Szövetségi Népköztársasággal, az őszinte barátság alapján s meg van győződve arról, hogy Jugoszlávia — amelytől sok függ és tekintetben — ugyanerre törekszik.”

Nagyjelentőségű hozzájárulás lenne az egyetemes béke ügyéhez, ha a balkáni zárt katonai paktum helyébe — amely három állam: Jugoszlávia, Görögország és Törökország között jött létre — az összes balkáni államok szilárd alapon álló együttműködése lépne.

A másik nagyfontosságú s egy szersmind időszerű kérdés

a leszerelés ügye.

Jóllehet az utóbbi napokban kevés távirat szállt be az ENSZ leszerelési albizottságának folyamában lévő londoni értekezletről, a közvélemény mégis feszült figyelemmel tekintett London felé.

Az a tény, hogy a március 18-án előterjesztett szovjet javaslatok messzemenően figyelembe veszik a nyugati hatalmak javaslataiban foglalt alapvető elveket, jogossá tették a remény, hogy ezáltal a leszerelés ügye elmozdult arról a holtponton, amelyen a nyugati hatalmak szeretnék volna állandóan tartani.

Most arról érkezett hír, hogy V. A. Zorin, aki a Szovjetuniót képviseli a leszerelési albizottságban, beszédet tartott a Londonban lévő külföldi újságírók egyesülete villasreggelijén. A beszédből kitűnik, hogy a Szovjetunió nagy engedményeket tett a meggyezés érdekében, ami az ellenőrzés kérdését illeti. Azonban a Szovjetunió továbbra is ellenzi, hogy az ellenőrzés kérdésevel háttérbe szorítsák a fegyverzet csökkentésére, az atomfegyver eltávolítására vonatkozó tényleges intézkedéseket.

Nem hisszük, hogy ma, amikor a világ közvéleménye ismétellen meg-

győződik a Szovjetunió készségéről a leszerelésen való meggyezés terén, a nyugati hatalmak meg mernek kockáztatni a szovjet javaslatok nyílt elutasítását anélkül, hogy a közvélemény mélyes felháborodásával számolnának.

A világon egyre többen emelik fel szavukat az atomfegyver betiltása mellett. Gondoljunk itt elsősorban arra a nyilatkozatra, amelynek aláírói — tízenyolc nyugatnémet atomtudós — arra hívják fel a figyelmet, milyen veszélyt jelent a nyugatnémet hadseregnek atomfegyverrel való felszerelése.

Ez a nyilatkozat olyan mély hatást gyakorolt a nyugatnémet közvéleményre, hogy Adenauer kancellár kénytelen volt kijelenteni: a kormány nem foglalkozik az atomfegyver gyártásának kérdésével. Természetesen ez nem jelenti, hogy Adenauer lemondana az atomfegyver használatáról. Csúpan a választások előtti helyzetét szeretné némileg enyhíteni.

A választásokat azonban az ellenzék is kihasználja, így Ehler nyugatnémet szocialdemokrata képviselő, az ismert katonai szakértő, legutóbb egy karlsruhei nagygyűlésen kijelentette: „Az a tény, hogy a nyugatnémet kormány a Bundeswehr atomfegyverrel való felszerelését követeli, bizonyítja, hogy a szövetségi kormány fel akarja borítani a londoni leszerelési tárgyalásokat.”

Amint látjuk, a Német Szocialdemokrata Párt vezetői tisztában vannak azzal, hogy aki a leszerelést meggyezés elgáncsolására törekszik, szembe találja magát az egész világ közvéleményével.

Bakács Béla